

Posudek diplomové práce

Pavel Šinkovec: Hospodářská kriminalita jako téma expertních diskuzí v normalizačním Československu, Praha 2018, 105 s.

Pokud badatelské téma a sepsané dílo něco vypovídají o autorovi, pak je otázkou, v jakém světle se nám odhaluje Pavel Šinkovec. Ten se totiž ve své bakalářské práci před několika lety věnoval drogové problematice v historické perspektivě a nyní obhajuje diplomovou práci z obdobného kriminálního ranku. V každém případě lze s trochou nadsázky předem avizovat, že se v této sféře (předkládaným textem) pohyboval suverénně. Kriminalita je mu očividně vlastní.

Pavel Šinkovec si za své diplomové téma vybral látku v dnešní době postupně objevovanou a přesto již populární. Jejím prostřednictvím se lze ptát nejen na mechanismy a aspekty plánovaného hospodářství socialistického Československa či roli odborníků na různých úrovních jeho organizace a vedení, ale i na hodnoty a preference československé, potažmo české společnosti. Hned v úvodu textu autor deklaroval důležitost tématu nejen pro dnešní historiky, ale i pro dobové autority – hospodářská kriminalita byla v tehdejší státě zásadním problémem, protože představovala v podstatě znevážení a relativizaci socialistického zřízení jako takového.

Zároveň ale na tomto místě připomínám jednu z diskuzí, kterou jsme s autorem i dalšími členy diplomového semináře vedli nad diplomantovým textem ve fázi jeho rozpracovanosti – lze uvažovat i tak, že přes svou kriminální povahu hospodářská kriminalita v jistém ohledu vlastně přinejmenším dočasně podpírala existenci stávajícího socialistického zřízení tím, že kompenzovala neuspokojená očekávání obyvatel státu? Není vlastně při změně optiky jedním z podpůrných mechanismů dočasné trvalosti socialistického projektu?

Kladně hodnotím autorův zájem o látku, respektive schopnost situovat téma práce do dnes oblíbených debat o expertních diskurzech a vůbec roli odborníků, expertů v rámci vládnutí normalizačního státu. V tomto ohledu jsem rád, že kolega Šinkovec zohlednil, ba vyzdvihl ve své práci oblast kriminologie a Výzkumný ústav kriminologický, jakožto jednu z platforem právě formování odborného rozmýšlení v dané oblasti. Na tomto příkladu se

dostal k problematice možností a hlavně limitů uplatnění ideologicky/paradigmaticky a priori formované vědy a jejích přínosů pro panující řád.

Práce je psána poučeně a přesto svižně. Zvolenou strukturu autor v úvodu textu v danou chvíli dostatečně osvětlil. Vymezil hlavní cíl práce a deklaroval to, čím práce není, respektive čemu se nebude věnovat. Odkazem na jiné autory vřadil svůj text do jisté „tradice“ bádání o normalizaci a pozdním socialismu. Výsledkem práce je pak vlastně plastický obraz vybraného segmentu normalizačního Československa, jenž mohl zůstat z pohledu laické veřejnosti v podstatě neviditelný a ve stínu moci, který však měl mít potenciál spoluvymezovat hranice možného a legálního. V tomto ohledu považuji přínos práce i v tom, jaké navazující otázky může iniciovat. Je ovšem otázkou, zda by tento obraz vydržel i konfrontaci s dalšími prameny. To, co by bylo možné práci vytknout, je omezenější pramenná základna, skrývající se však právě za čtivostí textu. Věřím, že se Pavel Šinkovec k vymezení pramenné základny, k její volbě v průběhu obhajoby vyjádří. V tuto chvíli ale práci oceňuji kladně a navrhuji hodnocení *výborně*.

V Litoměřicích 27. ledna 2018

PhDr. Jan Randák, Ph.D.